

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Генчо Василев Вълчев

**относно дисертационен труд на тема
„МОДЕЛ НА ДИФЕРЕНЦИРАНО ОБУЧЕНИЕ ПО ГРЪЦКИ ЕЗИК И
ЛИТЕРАТУРА ЗА УЧЕНИЦИ С ДИСЛЕКСИЯ В СРЕДНИТЕ УЧИЛИЩА”
за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”
в професионално направление 1.2 Педагогика (*Специална педагогика*)**

**Докторант: Катерини Панайотис Цалокоста
Научен ръководител: доц. д-р Анна Трошева-Асенова**

Административни маркери

Със заповед № РД 38-592 от 24.10.2023г. на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ съм определен за член на научно жури и изготвяне на становище по процедурата за защита на дисертационен труд на тема *„Модел на диференцирано обучение по гръцки език и литература за ученици с дислексия в средните училища“*, разработен от Катерини Цалокоста, редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика) с обучение на английски език, с научен ръководител доц. д-р Анна Константинова Трошева – Асенова, за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

Представеният за оценяване и изработване на становище комплект материали е във формат и със съдържание, съответстващи на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Освен дисертационния труд са приложени 3 публикации по темата на дисертационното изследване и Автореферат.

Актуалност и дисертабилност на проблематиката

Поливалентността на потребностите на децата с дислексия, детерминирани от спецификата и обема на личните им ресурси, поставя пред специалния педагог изискване за комплексност на подходите и координация на стратегиите за приобщаване и адаптация на тази група деца, не само като част от образователната система, но и като част от ресурса на обществото въобще. Прилагането на диференцирано обучение е от изключително значение в процеса на обучение по всички учебни предмети (включително обучението по език и литература).

В този контекст актуалността на темата и нейната дисертабилност са извън съмнение.

Познаване на проблематиката

Докторантът Катерини Кутра демонстрира добра информираност и познаване на базисната и актуалната научната проблематика още в Първа и Втора глава на дисертационния труд. Тук са структурирани трите основни направления, върху които е изградена концепцията на изследването:

1) Дислексия и специфики в развитието и поведението на децата с дислексия (с акцент върху клиниката, диагностиката и придружаващите проблеми).

2) Диференцирано обучение (с акцент върху същността и принципите на диференцираното обучение и специфики на диференцирано обучение на ученици с дислексия).

Доброто познаване на Дислексията като комплексно нарушение (клинична картина, диагностика, симптоматика) е обвързано с достатъчни компетенции в областта на спецификите в развитието на децата с дислексия, както и на обучението и социализацията на тези деца в теоретичен и практически аспект.

Подходът към селектиране, систематизиране и анализ на научната информация показва познаване на конкретната проблематика, както и формираны умения за работа с източници на научна информация.

Параметри на дисертационната разработка

Дисертационния труд е с класическа структура. Състои се от уводна част (въведение в проблематиката), четири основни обособени части (глави), заключение, приноси, библиография и приложение. Първата и втората глави са с теоретичен характер, в третата е представена методологията на изследването, а в третата, следвайки логиката на дизайна, докторанта е представил резултатите от изследването.

Дисертационен труд съдържа общо 179 страници (153 основен текст, 10 страници литература, 16 страници приложения). Информацията е визуализирана с 36 таблици, 7 диаграми и 6 фигури.

Списъкът на литературните източници е внушителен. Към дисертационния труд е добавено приложение, които включва материали, свързани с процедурата на изследването В структурно отношение дисертацията е логично построена и добре балансирана.

Методика и организация на изследването

Дизайнът на изследователската програма е представен в глава Трета на дисертационната разработка (Методология на изследването). Ясно е дефинирана предметно-обектната област на изследването. Коректно е формулирана целта на изследването, съобразно спецификата на темата и предметно-обектната област. Декларираните 5 изследователски задачи са детерминирани от поставената цел и ясно очертават параметрите на изследването. Целите и задачите са логично аргументирани, кореспондират с представените две хипотези и определят акцентите на изследователската програма. Интересен е подхода на формулиране и представяне на 8 изследователски въпроса, чрез които се проверяват хипотезите.

Изследователската програма е детайлно представена. Групата на изследваните лица е коректно селектирана, съобразно целта и задачите на изследването.

Инструментариума е разработен в съответствие с основните детерминанти на изследователската програма (цел, задачи, хипотеза) и кореспондира с декларираните изследователски методи. Инструментариумът е детайлно представен и не буди съмнения за своята ефективност и адекватност на темата на изследването и поставените цели и задачи.

За статистическата обработка на данните е използван статистическия софтуер SPSS (версията не е посочена), като са ползвани методи за ефективно представяне на данните от изследването (дескриптивен анализ, индуктивен анализ, корелация на Pearson, Т-тест, ANOVA и др.). За целите на качествения анализ на данните, получени от интервюта, е използван тематичен анализ.

Анализът на резултатите от изследването е представен в Четвърта глава. Диференциацията на акцентните направления на анализа е съобразно заложените хипотези. Резултатите от анализа на данните са представени в таблици и диаграми, което е допълнителен плюс към достоинства на разработката. При интерпретацията и диференцирания анализ на резултатите по посока на хипотезите са изведени обобщения с практическа стойност за педагогическата практика.

Приноси на дисертационния труд

Трябва да отбележа, че докторантката е твърде скромна във формулировката на приносите си. Според мен те можеше да бъдат прецизирани и по-детайлно формулирани, за да представи по-пълно значимостта на изследването (особено в практико-приложен аспект).

Приемам валидността на приносите, формулирани от докторанта.

Публикации по темата на дисертационния труд

Представени са 3 публикации по темата на дисертационния труд. Съдържанието на публикациите е в съответствие с проблемните области, обхванати в разработката. По този показател нормативните изисквания са изпълнени.

Оценка на Автореферата

Авторефератът е във формат и със съдържание, които отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на СУ. Съдържанието му точно отразява представения дисертационен труд.

Препоръки

Препоръчвам на докторанта да обърне повече внимание на стила на изразяване и точността на формулировките (отдавам недостатъците на липсата на достатъчно опит в този жанр), както и да се прецизира преводът на автореферата на български език (включително приносите).

Заклучение

Оценката ми на представения дисертационен труд се базира на следните критерии:

1. Съответствие с регламентите на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ. – *Представения труд и публикации и автореферат съответстват на нормативните изисквания.*

2. Приноси. - *Научните резултати, постигнати в дисертационния труд са значими за специалнопедагогическата теория и практика.*

3. Дизайн. – *Структурирането на съдържанието и оформлението са извършени съобразно изискванията за труд от такова естество.*

Докторантът Екатерина Цалокоста притежава необходимите теоретични знания и професионални умения по научна специалност Специална педагогика и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Това ми дава основание да предложа на уважаемото Научно жури да даде положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 1.2. Педагогика (*Специална педагогика*) на Екатерина Панайотис Цалокоста.

3.01.2024г.

гр. Бургас

Автор на становището:.....

Доц.д-р Генчо Вълчев